

більшість цих змін до чинного законодавства вносились доволі швидко, а в певних випадках не зовсім продумано. Саме тому, в Україні гостро стоїть питання подальшого наукового пошуку у напрямі вивчення адміністративно-правового статусу військовослужбовців з метою напрацювання відповідних пропозицій щодо удосконалення його правового регулювання, правозастосовної практики та вивчення питання про реалізацію прав військовослужбовців як одного з елементів їх адміністративно-правового статусу крізь призму правового режиму воєнного стану, який вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності.

Одержано 12.10.2017

УДК 342.511

Юрій Миколайович КОЛОМІЄЦЬ,

доцент кафедри загальноправових

дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5171-7808>

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Правоохоронна функція сучасної держави є однією з найважливіших, оскільки вона, перш за все, забезпечує виживання, або збереження, суспільства як цілісності. У зв'язку з цим можна погодитися з Г. Елінеком, на думку якого метою держави є захист об'єктивного права, тобто забезпечення правопорядку. Змістом правоохоронної функції для правової демократичної держави є визнання та практичне здійснення прав і свобод людини та громадянина, гарантування їх захисту. Разом з тим, порушення Росією суверенітету і територіальної цілісності України, збройна

агресія проти неї, анексія Криму, дії зі дестабілізації суспільно-політичної обстановки у східних та південних регіонах, вимагає сьогодні по новому оцінити зміст даної функції.

Правоохоронна функція є провідною у системі внутрішніх функцій держави і передбачає гарантований захист прав і свобод громадян через встановлення ефективного правового порядку, забезпечення законності, захист суверенітету, територіальної цілісності, національної безпеки і державного кордону.

Згідно зі ст. 3 Конституції України, людина, її життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Така задекларованість визначає зміст і спрямованість діяльності держави та всіх її органів з утвердження, забезпечення та гарантування прав і свобод людини. Особливої гостроти така діяльність набуває у ситуації посягання на ту державно-правову та соціальну дійсність, в основі якої лежать постулати громадянського суспільства та демократичної правової держави.

Реалізація державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, забезпечення громадського порядку, громадської безпеки як від внутрішніх, так і від зовнішніх загроз, відносяться до компетенції Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ та його органів на місцях, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Разом з тим, у широкому сенсі, забезпечення громадського порядку і спокою громадян є завданням як державних, так і недержавних організацій.

У інституційно-організаційному аспекті провідна роль у забезпеченні прав і свобод людини та громадянина належить Президентові України.

Відповідно до ст. 102 Конституції України, Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Реалізація цих повноважень Президента здійснюється через ініціювання законів, видання указів, спрямованих на забезпечення прав і свобод людини та громадянина. Забезпечуючи правоохоронну функцію глава держави здійснює помилування – звільнення конкретної особи від покарання або стягнення, призначеного їй, яке здійснюється у вигляді повного або часткового звільнення від відбуття як основного, так і додаткового покарання, зняття судимості.

Президент вживає заходів з охорони суверенітету, незалежності і державної цілісності. Виконуючи ці завдання, Президент діє зокрема

у ролі Верховного Головнокомандувача, у разі загроз безпеці держави він вводить воєнний і надзвичайний стан. В умовах надзвичайного стану органам, що здійснюють управління на відповідній території, Указом Президента України про введення надзвичайного стану, затвердженого законом України, визначаються межі додаткових повноважень для здійснення заходів, необхідних для якнайшвидшої нормалізації обстановки, відновлення конституційного правопорядку і законності, а також для ліквідації загрози безпеці громадян.

Повноваження глави держави у сфері захисту прав і свобод громадян втілено у праві вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів, у праві Президента скасовувати акти Кабінету Міністрів України, деякі інші нормативні акти у разі порушення ними прав і свобод особи в Україні.

Повноваження Президента, як гаранта прав і свобод людини та громадянина, реалізуються також через діяльність таких органів як: Рада національної безпеки і оборони; Адміністрація Президента; Комісія при Президентові України з питань громадянства; Департамент з питань помилування; Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю тощо. Основна ціль зазначених органів – посилення гарантій дотримання прав громадян.

Серед повноважень щодо реалізації правоохоронної функції Президентом України слід відзначити право Президента на призначення судді за поданням Вищої ради правосуддя, Генерального прокурора, а також третини складу Конституційного Суду України. Не менш важливим є право глави держави після консультацій з Вищою радою правосуддя вносити до Верховної Ради України проект закону, відповідно до якого утворюються, реорганізуються і ліквідовуються суди.

Важливим напрямком реалізації правоохоронної функції Президентом України є його нормотворча діяльність, пов'язана із системним реформуванням правоохоронних органів. Так, Указами Президента України було схвалено Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України (від 4 березня 2016 року № 92/2016); Концепцію реформування кримінальної юстиції України (від 8 квітня 2008 року № 311/2008), метою якої є підвищення її ефективності для забезпечення прав і свобод людини; Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України (від 8 листопада 2012 року № 631/2012) тощо. Неможливо не згадати і Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, яким було затверджено Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Цим документом були визначені

першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України, серед яких важливе місце посіли судова реформа та реформа правоохоронної системи. Метою судової реформи є реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів задля практичної реалізації принципів верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справ незалежним та неупередженим судом. Щодо правоохоронної реформи, то метою державної політики в цій сфері є коригування завдань та функцій правоохоронних органів, упровадження нових засад проходження служби, нових критеріїв оцінки роботи правоохоронців для підвищення рівня захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави від протиправних посягань.

Правоохоронна функція держави полягає у забезпеченні охорони конституційного ладу, прав і свобод громадян, законності і правопорядку, довілля, встановлених і регульованих правом усіх суспільних відносин. Вона була притаманна державі завжди і є однією з провідних у її діяльності. Завдяки саме цій функції забезпечується існування, благополуччя самого суспільства, особистості в ньому. Роль Президента України у реалізації правоохоронної функції є досить важливою, оскільки пов'язана, перш за все, із забезпеченням реалізації прав і свобод громадян України.

Одержано 12.10.2017

УДК 351.74(477.54-21ХАР)«1919/1923»

Ігор Дмитрович КОЦАН,

*доцент кафедри теорії та історії держави
і права факультету № 1*

*Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент;*

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3839-9614>

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В РОБОТІ РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКОЇ МІЛІЦІЇ ХАРКІВЩИНИ В ПЕРШІ РОКИ ЇЇ ІСНУВАННЯ

Дотримання законності – це, з одного боку, гарантія від необґрунтованого притягнення до відповідальності невинних, з іншого боку – суворе покарання осіб, винних у вчиненні злочинів проти держави і правопорядку. Тому з перших років існування